

Statuten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

VERENIGING VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE TE 's-GRAVENHAGE

Naam en zetel

Artikel 1

1. De vereniging is genaamd: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, en is gevestigd te 's-Gravenhage.
2. Zij wordt in de statuten en reglementen genoemd: de partij.

Duur

Artikel 2

De partij is aangegaan voor de tijd van 29 jaren en ruim 11 maanden, te rekenen van de dag der oprichting, zijnde 24 januari 1948, en eindigend 31 december 1977.

Doel en middelen

Artikel 3

1. De partij stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de beginselen van vrijheid en democratie, zoals die nader omschreven zijn in een beginselprogram, vastgesteld door de algemene vergadering van de partij, hierna ook te noemen de algemene vergadering.
2. Zij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg, en wel door:
 - a. het houden van vergaderingen en het uitgeven van geschriften;
 - b. de verkiezing in de vertegenwoordigende lichamen te bevorderen van afgevaardigden, die haar beginselen onderschrijven;
 - c. het geven van voorlichting door woord, beeld en geschrift;
 - d. alle andere wettige middelen, die aan haar doel bevorderlijk zijn.

Leden

Artikel 4

- De partij bestaat uit:
- a. ereleden;
 - b. leden van verdienste;
 - c. gewone leden;
 - d. gezinsleden;
 - e. aspirant-leden.

Artikel 5

1. Ereleden zijn zij, die wegens hun bijzondere verdiensten voor de partij door de algemene vergadering als zodanig zijn benoemd.
2. Leden van verdienste zijn zij, die wegens hun bijzondere verdiensten voor de partij door de ledenvergadering ener afdeling als zodanig zijn benoemd.
3. Ereleden en leden van verdienste hebben alle rechten van de gewone leden; zij zijn vrijgesteld van het betalen van contributie. Aan ereleden kan door de algemene vergadering de titel van erevoorzitter der partij worden verleend.
4. Aan leden van verdienste kan door de ledenvergadering hunner afdeling de titel van erevoorzitter van de afdeling worden verleend.

Artikel 6

1. Gewone leden zijn zij die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt, die niet ten gevolge van een rechterlijk gewijsde het actief en/of passief kiesrecht hebben verloren en van wie redelijkerwijze kan worden verwacht, dat zij de beginselen van de partij zijn toegedaan en bereid zijn zich te onderwerpen aan de statuten en reglementen van de partij.
2. Gezinsleden zijn inwonende familieleden van een erelid, lid van verdienste of gewoon lid van de partij, die overigens voldoen aan de voor gewone leden gestelde vereisten; voor zover in de statuten of in het huishoudelijk reglement niet anders is bepaald, hebben zij dezelfde rechten en verplichtingen als de gewone leden.
3. Voor zover niet in de statuten genoemd, worden de rechten en verplichtingen, aan het lidmaatschap verbonden, in het huishoudelijk reglement omschreven.

Artikel 7

Aspirant-leden zijn zij die nog niet de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt en die overigens voldoen aan de vereisten, in het eerste lid van artikel 6 gesteld. Zij hebben dezelfde rechten en plichten als de gewone leden, doch missen het stemrecht en kunnen niet in bestuursfuncties worden benoemd. Door het bereiken van de achttienjarige leeftijd worden zij gewoon lid.

Artikel 8

1. Zodra een aanmelding van een nieuw lid ter kennis is gebracht van het algemeen secretariaat vangt het lidmaatschap aan en gaat het algemeen secretariaat tot inschrijving van dit nieuwe lid over.
2. De leden behoren tot de afdeling waarin hun woonplaats is gelegen. De in het buitenland woonachtige leden zijn ingeschreven bij het algemeen secretariaat.
3. Op diens verzoek kan een lid behoren tot een andere afdeling dan de afdeling waarin zijn woonplaats is gelegen of worden ingeschreven bij het algemeen secretariaat; aan een inschrijving op grond van het in dit lid bepaalde kan het hoofdbestuur voorwaarden verbinden.
4. Het bestuur van een afdeling heeft binnen twee maanden nadat de aanmelding van een nieuw lid dat ingevolge het in het tweede of derde lid bepaalde tot die afdeling behoort te zijner kennis is gekomen, de bevoegdheid de aanmelding van dat lid te weigeren. Het dient van zodanige weigering binnen genoemde termijn van twee maanden kennis te geven aan de betrok-

kene bij aangetekende brief onder mededeling van de gronden waarop de weigering berust en van de bevoegdheid beroep aan te tekenen tegen deze weigering op de wijze als in het vijfde lid van dit artikel is geregeld. Het bestuur is verplicht een afschrift van deze brief te zenden aan het hoofdbestuur. De bevoegdheid tot weigering van een nieuw lid komt het hoofdbestuur toe indien dit nieuwe lid niet tot een afdeling zal gaan behoren.

5. Tegen een weigering van een aanmelding als in het vierde lid bedoeld, kan de betrokkene binnen vier weken na verzending van de desbetreffende kennisgeving bij aangetekende brief beroep instellen bij een door de algemene vergadering in te stellen commissie van beroep. Indien de commissie van beroep geen uitspraak doet binnen één jaar nadat het beroep is ingesteld, wordt het beroep geacht gegrond te zijn verklaard.

Artikel 9

1. Het lidmaatschap eindigt door overlijden, nadat een vonnis waarbij het betrokken lid het actief en/of passief kiesrecht heeft verloren kracht van gewijsde heeft gekregen, door schriftelijke opzegging aan de secretaris van de afdeling, de secretaris van de kamercentrale of aan de algemeen secretaris, waarbij geen termijn in acht behoeft te worden genomen, door definitief royement of door afvoering van de ledenlijst ener afdeling of kamercentrale of van het hoofdbestuur.

2. Royement heeft plaats door het hoofdbestuur of door de ledenvergadering van de afdeling dan wel de centralevergadering van de kamercentrale, waartoe het lid behoort, en wel door de meest gerede partij.

3. Bij royement door het hoofdbestuur van een lid, behorende tot een afdeling of tot een kamercentrale, dient het bestuur dier afdeling onderscheidenlijk kamercentrale vooraf te worden gehoord. Van elk besluit tot royement kan de betrokkene binnen 4 weken na dagtekening ervan bij aangetekend schrijven beroep instellen bij de commissie van beroep, bedoeld in art. 8 vijfde lid.

4. Voor de behandeling van het voorstel tot royement en van het beroep wordt de betrokkene opgeroepen onder vermelding van de tegen hem ingebrachte bezwaren.

5. Door het besluit tot royement wordt de betrokkene gedurende de in het derde lid genoemde beroepstermijn, en, na het instellen van beroep, zolang de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan, geschorst in de uitoefening van alle rechten en bevoegdheden welke aan het lidmaatschap verbonden zijn, behoudens die, genoemd in het derde en vierde lid van dit artikel. Het royement wordt definitief door het verstrijken van de beroepstermijn dan wel door het afwijzen van het beroep. Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen één jaar nadat het beroep is ingesteld, wordt het beroep geacht te zijn toegewezen.

6. Definitief geroyeerden kunnen slechts met toestemming van het hoofdbestuur opnieuw tot de partij worden toegelaten.

7. Een lid dat, ondanks daartoe ten minste driemaal een verzoek te hebben ontvangen, nalatig is gebleven zijn contributie over het lopende jaar te voldoen, wordt per 1 november van dat jaar van de ledenlijst afgevoerd door het orgaan dat krachtens art. 10 met de inning van de contributie is belast; zodanige afvoering van de ledenlijst heeft niet tot gevolg dat de verplichting tot betaling van die contributie vervalt; geschiedt de afvoering van de leden-

lijst door het hoofdbestuur, dan zendt dit binnen een maand daarna schriftelijk bericht aan het bestuur van de afdeling of van de kamercentrale waarbij de betrokkene als lid was ingeschreven, welk bestuur de betrokkene binnen een maand daarna van deze afvoering schriftelijk in kennis stelt; geschiedt de afvoering van de ledenlijst door het bestuur van een afdeling, dan zendt dit binnen een maand daarna schriftelijk bericht aan het algemeen secretariaat en aan de betrokkene.

8. Bij huishoudelijk reglement kunnen nadere regelen worden gesteld betreffende het inlichten van het bestuur van de afdeling of van de kamercentrale waarbij het lid is ingeschreven ingeval van wanbetaling na verzending van het 3de verzoek tot betaling en betreffende beëindiging van de toezending van het partijorgaan in zodanig geval.

Artikel 10

1. De leden die op 1 januari van enig jaar bij de partij zijn aangesloten, betalen jaarlijks voor 1 februari hun contributie aan het hoofdbestuur; leden die na 1 januari van enig jaar tot de partij zijn toegetreden, betalen hun eerste contributie binnen een maand na ontvangst van een verzoek tot contributiebetaling.

2. De minimum-bedragen zijn vastgesteld bij het huishoudelijk reglement van de partij. De ledenvergaderingen van de afdelingen zijn bevoegd een contributie vast te stellen, waarvan het bedrag hoger is dan de bij het huishoudelijk reglement vastgestelde minimum-contributie. Dit meerdere gedeelte wordt door het hoofdbestuur in zijn geheel aan de betrokken afdeling afgedragen.

3. Het hoofdbestuur draagt jaarlijks voor 1 mei van de door hetzelfde ontvangen contributies bij of krachtens het huishoudelijk reglement van de partij vast te stellen gedeelten af aan de afdelingen en aan de kamercentrales tot welke de leden, van wie de contributies zijn ontvangen, behoren.

4. Van de in het eerste lid gestelde termijn van 1 februari kan worden afgeweken in die gevallen, waarin leden betaling in een aantal termijnen hebben bedongen.

Artikel 11

De gewone leden hebben toegang tot alle ledenvergaderingen der afdeling, waartoe zij behoren. Zij mogen in die vergaderingen aan de beraadslagingen deelnemen en hebben er stemrecht. Zij hebben mede het recht de algemene vergadering en de centralevergaderingen der centrales, waartoe de afdeling waarvan zij lid zijn behoort, bij te wonen en aan de beraadslagingen deel te nemen.

Afdelingen en centrales

Artikel 12

1. Afdelingen van de partij kunnen worden opgericht in iedere gemeente, waar ten minste 7 leden van de partij zijn gevestigd. Met toestemming van het hoofdbestuur kan, gehoord het bestuur van de kamercentrale, in een gemeente meer dan één afdeling worden opgericht of kan een afdeling meer dan één gemeente omvatten. De afdeling, die op 1 januari van enig jaar minder dan 10 leden telt, kan door het hoofdbestuur, gehoord het bestuur der

kamercentrale waartoe de afdeling behoort, worden ontbonden. Tegen een beslissing tot ontbinding kan de betrokken afdeling bij aangetekend schrijven beroep instellen bij de commissie van beroep, bedoeld in art. 8, vijfde lid, binnen 4 weken na ontvangst van het besluit van het hoofdbestuur.

2. Door het ontbindingsbesluit wordt de betrokken afdeling gedurende de in het eerste lid bedoelde beroepstermijn en, na instellen van beroep, zolang de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan, geschorst in alle rechten en bevoegdheden, aan de status van afdeling verbonden. De ontbinding wordt definitief door verstrijken van de beroepstermijn dan wel door afwijzen van het beroep. Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen 3 maanden nadat het beroep is ingesteld, wordt het beroep geacht te zijn toegewezen.

3. De reglementen van de afdelingen en wijzigingen daarvan behoeven de goedkeuring van het hoofdbestuur. Zij treden niet in werking alvorens deze goedkeuring is verleend. Deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd, indien de reglementen in strijd zijn met de statuten of reglementen dan wel met de beginselen van de partij, bedoeld in art. 3. Bij weigering staat gedurende 4 weken nadat de weigering ter kennis van de betrokken afdeling is gebracht, beroep open bij een door de algemene vergadering te benoemen commissie voor de reglementen.

4. Indien het hoofdbestuur binnen 3 maanden na aanvraag van goedkeuring op reglementen of reglementswijzigingen daarover geen uitspraak heeft gedaan, wordt deze goedkeuring geacht te zijn verleend.

5. Indien de commissie voor de reglementen binnen 3 maanden nadat beroep is ingesteld, geen uitspraak heeft gedaan, wordt het beroep geacht te zijn toegewezen.

Artikel 13

1. De afdelingen binnen de bij de wet vastgestelde rijkskieskringen vormen kamercentrales.

2. De afdelingen binnen de bij de wet vastgestelde provinciale kieskringen vormen statencentrales.

3. De afdelingen binnen de bij de wet vastgestelde kieskringen voor openbare lichamen welke het gebied van meer dan één gemeente, doch geen gehele provincie omvatten, vormen districtscentrales.

4. De afdelingen binnen door het hoofdbestuur vast te stellen grenzen vormen ondercentrales.

Algemene vergaderingen

Artikel 14

1. De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de partij.

2. Stemrecht wordt in de algemene vergadering uitgeoefend door de afgevaardigden van de afdelingen, die overeenkomstig art. 15 door de afdelingen zijn aangewezen.

Artikel 15

1. De afdelingen worden op de algemene vergadering vertegenwoordigd door afgevaardigden, gekozen door de ledenvergadering van de afdeling; voor iedere afgevaardigde worden één of meer plaatsvervangers gekozen.

2. Bij verkiezing van meer dan één afgevaardigde wordt tevens bepaald hoeveel stemmen door iedere afgevaardigde, met inachtneming van het bepaalde in het volgende lid, zullen worden uitgebracht.
3. De afdelingen brengen op de algemene vergadering stemmen uit in verhouding van het aantal leden der afdelingen op 1 januari respectievelijk 1 juli van het lopende jaar, waarbij het aantal leden van iedere afdeling naar boven wordt afgerond tot 50 of een veelvoud van 50, en voor iedere 50 leden één stem wordt uitgebracht.
4. De afdelingen, die na 1 januari van enig jaar zijn opgericht, brengen in het lopende jaar op de in het vorige lid vermelde wijze hun stemmen uit, waarbij het aantal stemmen wordt bepaald door het aantal leden, dat op de dag der vergadering bij de afdeling is ingeschreven.
5. Iedere afgevaardigde stemt op de algemene vergadering naar vrije overtuiging, zonder bindend mandaat.
6. Vóór de vergadering wordt door de afdelingen schriftelijk aan de algemeen secretaris bericht wie haar afgevaardigden zijn; indien een afdeling door meer dan één afgevaardigde wordt vertegenwoordigd, wordt tevens vermeld het aantal stemmen, dat door iedere afgevaardigde zal worden uitgebracht. De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen aan andere afgevaardigden van dezelfde of van een andere afdeling, mits zij hiervan schriftelijk kennis geven aan de algemeen secretaris.

Artikel 16

1. De algemene vergadering wordt ten minste eenmaal per jaar voor 1 juni door het hoofdbestuur bijeengeroepen en voorts zo vaak als het hoofdbestuur daartoe besluit of de besturen van ten minste tien afdelingen, ten minste vijf ondercentrales of ten minste twee kamercentrales dit schriftelijk aan het hoofdbestuur verzoeken, zulks onder opgave van de onderwerpen die de verzoekers aan de algemene vergadering wensen voor te leggen.
2. Indien het hoofdbestuur niet binnen twee maanden na ontvangst van zodanig verzoek een algemene vergadering heeft uitgeschreven, met inachtneming van een termijn van ten minste twee en ten hoogste vier weken, hebben de verzoekers het recht zelf tot het beleggen van de vergadering over te gaan en deze uit te schrijven met inachtneming van een termijn van ten minste twee en ten hoogste vier weken; een zodanige vergadering voorziet zelf in haar leiding en is bevoegd rechtsgeldige besluiten te nemen, maar uitsluitend over die onderwerpen waarvoor de vergadering is verzocht.
3. Uiterlijk 15 september deelt het hoofdbestuur tijdstip en plaats van de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering mede aan de secretarissen van de kamercentrales, ondercentrales en afdelingen.
4. De centralevergaderingen van de kamercentrales en de ondercentrales en de ledenvergaderingen van de afdelingen hebben het recht uiterlijk 15 november voorstellen die door de algemene vergadering dienen te worden behandeld, voorzien van een toelichting, bij het hoofdbestuur in te dienen.
5. Uiterlijk tien weken vóór de jaarlijkse algemene vergadering zendt het hoofdbestuur aan de kamercentrales, ondercentrales en afdelingen de beschrijvingsbrief voor deze vergadering; daarop zijn onder andere vermeld:
 - a. de voorstellen van het dagelijks bestuur en van het hoofdbestuur, voorzien van een toelichting;
 - b. de voorstellen met toelichting van de kamercentrales, ondercentrales en

afdelingen, voorzien van een daarop door het hoofdbestuur gegeven advies.
6. Gedurende zes weken daarna kunnen door de centralevergaderingen van de kamercentrales en de ondercentrales en de ledenvergaderingen van de afdelingen amendementen worden ingediend. Gelijke bevoegdheid komt toe aan het dagelijks bestuur en aan het hoofdbestuur voor wat betreft de in artikel 16.5 onder b bedoelde voorstellen. Alle ingediende amendementen worden door het hoofdbestuur bekend gemaakt.

Artikel 16a

Buitengewone algemene vergaderingen kunnen door het hoofdbestuur worden bijeengeroepen op kortere termijn dan de in artikel 16.3 ten aanzien van de jaarlijkse algemene vergadering voorgeschreven termijn.

Artikel 16b

1. Het hoofdbestuur is bevoegd ter gelegenheid van in een algemene vergadering te behandelen beleidsprogramma's (verkiezingsprogramma's e.d.) of resoluties voor te schrijven dat de in de volgende leden van dit artikel omschreven procedure geldt, waarbij het tevens alle in acht te nemen termijnen vaststelt en tijdig bekend maakt. Het hoofdbestuur kan daarbij tevens bepalen of de ondercentrale al dan niet wordt betrokken in de besluitvormingsprocedure.
2. Op aan de partij voorgelegde beleidsprogramma's en resoluties kunnen de ledenvergaderingen van de afdelingen amendementen indienen die schriftelijk ter kennis worden gebracht van het bestuur van de kamercentrale waartoe de desbetreffende afdeling behoort.
3. De centralevergadering van de kamercentrale besluit
 - a. met gewone meerderheid van stemmen tot vervanging van door meer dan één afdeling ingediende amendementen die dezelfde strekking hebben, door één amendement dat dezelfde strekking heeft als de onderscheidene door de afdelingen ingediende amendementen;
 - b. met ten minste $\frac{1}{3}$ der uitgebrachte stemmen of een amendement zal worden ingediend bij het hoofdbestuur.Ingeval van een besluit als onder 16b.3.b bedoeld zal een amendement in elk geval worden ingediend indien zulks door de afgevaardigden van ten minste $\frac{1}{3}$ van het aantal afdelingen binnen het gebied van de kamercentrale wordt verlangd.
4. De besturen van de kamercentrales zijn bevoegd te bepalen dat de centralevergaderingen van een aantal kamercentrales gezamenlijk worden gehouden.
5. Na de ingevolge artikel 16b.3 of 16b.4 gehouden centralevergaderingen van de kamercentrales vergadert het hoofdbestuur in tegenwoordigheid van de secretarissen van de kamercentrales, waarbij het hoofdbestuur kan besluiten tot vervanging van door meer dan een kamercentrale ingediende amendementen die dezelfde strekking hebben door één amendement dat dezelfde strekking heeft als de onderscheidene door de kamercentrales ingediende amendementen, mits de secretarissen van de betrokken kamercentrales die in de hoofdbestuursvergadering aanwezig zijn, daarmee instemmen.
6. De algemene vergadering besluit ten aanzien van alle door de afdelingen ingediende amendementen, voor zover deze ingevolge het bepaalde in arti-

kel 16b.3.b bij het hoofdbestuur zijn ingediend; indien de door de afdelingen ingediende amendementen ingevolge het bepaalde in artikel 16b.3.a of 16b.5 zijn vervangen, besluit de algemene vergadering slechts over deze vervangende amendementen.

7. Het hoofdbestuur maakt de amendementen waarover de algemene vergadering ingevolge het voorgaande dient te besluiten zo tijdig mogelijk bekend.

8. Indien het hoofdbestuur ingevolge artikel 16b.1 heeft besloten dat de ondercentrale wordt betrokken in de besluitvormingsprocedure worden de amendementen tot de indiening waarvan de ledenvergaderingen van de afdelingen ingevolge artikel 16b.2 hebben besloten, tevens schriftelijk ter kennis gebracht van het bestuur van de ondercentrale waartoe de desbetreffende afdeling behoort. Vervolgens vergadert vóór de in artikel 16b.3 bedoelde vergadering, de centralevergadering van de ondercentrale die met gewone meerderheid van stemmen besluit tot vervanging van door meer dan een afdeling ingediende amendementen die dezelfde strekking hebben, door één amendement dat dezelfde strekking heeft als de onderscheidene door de afdelingen ingediende amendementen. Deze amendementen worden schriftelijk ter kennis gebracht van het bestuur van de kamercentrale waartoe de ondercentrale behoort onder gelijktijdige intrekking van de aldus vervangen amendementen. De centralevergadering van de kamercentrale neemt vervolgens de in artikel 16b.3 omschreven besluiten met betrekking tot de ongewijzigd overgebleven amendementen van de afdelingen en de vervangende amendementen die door de ondercentrales zijn ingediend.

Artikel 17

De algemene vergadering stelt het huishoudelijk reglement en verdere bijzondere reglementen vast. Zij mogen niet in strijd zijn met deze statuten.

Hoofdbestuur en dagelijks bestuur

Artikel 18

1. De partij wordt bestuurd door een hoofdbestuur van ten minste 24 en ten hoogste 28 leden, te benoemen uit de gewone leden op de wijze, bij huishoudelijk reglement te bepalen. Ten minste vijf en ten hoogste negen van deze bestuursleden, gekozen door de algemene vergadering, vormen het dagelijks bestuur.

2. Het dagelijks bestuur bestaat uit een door het hoofdbestuur telkenjare te bepalen aantal leden van ten minste vijf en ten hoogste negen, onder wie de voorzitter, ten minste één ondervoorzitter, een penningmeester en een algemeen secretaris indien deze functionaris niet is aangesteld ingevolge het in artikel 18.7 bepaalde. Alle leden van het dagelijks bestuur worden door de algemene vergadering gekozen uit de leden en wel voor wat betreft de voorzitter, de ondervoorzitter(s), de penningmeester en – in voorkomend geval – de algemeen secretaris, in functie.

3. De leden van het dagelijks bestuur worden gekozen voor de tijd van drie jaren. Telkenjare treedt volgens een door het hoofdbestuur voor zoveel nodig bij loting op te stellen rooster $\frac{1}{3}$ gedeelte of nagenoeg $\frac{1}{3}$ gedeelte af.

4. Een lid van het dagelijks bestuur, gekozen ter vervulling van een tus-

sentijds opengevallen plaats, treedt af op het tijdstip, waarop het lid, in wiens plaats tussentijds moest worden voorzien, had moeten aftreden.

5. De leden van het dagelijks bestuur zijn, voor zover zij onafgebroken gedurende ten minste zes jaren het lidmaatschap hebben vervuld, niet terstond herkiesbaar, tenzij het betreft de verkiezing in een andere functie in het dagelijks bestuur, in welk geval een nieuwe periode van herkiesbaarheid van zes jaren aanvangt, of indien tot hun kandidaatstelling is besloten door het hoofdbestuur met een meerderheid van $\frac{3}{4}$ der schriftelijk uitgebrachte geldige stemmen.

6. De functie van voorzitter van een uit de leden van de partij gevormde fractie in een van de Kamers der Staten-Generaal is niet verenigbaar met het lidmaatschap van het dagelijks bestuur. Voorts zijn de functies van voorzitter, ondervoorzitter en algemeen secretaris onverenigbaar met die van ondervoorzitter of secretaris van een uit de leden van de partij gevormde fractie in een van de Kamers der Staten-Generaal. Wordt een lid van het dagelijks bestuur gekozen tot voorzitter van een fractie als vorenbedoeld of wordt een voorzitter, ondervoorzitter of algemeen secretaris gekozen tot ondervoorzitter of secretaris van een fractie als vorenbedoeld, dan treedt de betrokkene als lid van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk voorzitter, ondervoorzitter of algemeen secretaris af uiterlijk in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering, die in de desbetreffende vacature voorziet.

7. Het hoofdbestuur is bevoegd een algemeen secretaris aan te stellen wiens beloning en taakomschrijving wordt vastgesteld door het hoofdbestuur. Zodanige algemeen secretaris maakt geen deel uit van het hoofdbestuur. Hij woont de vergaderingen van het dagelijks bestuur en het hoofdbestuur bij, tenzij het dagelijks bestuur in voorkomend geval uitdrukkelijk anders besluit. Geen der leden van het hoofdbestuur kan als zodanig worden gesalarieerd.

Artikel 19

1. Het hoofdbestuur is belast met de algemene leiding van de partij en met de uitvoering der besluiten van de algemene vergadering.

2. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse leiding der partij, met de voorbereiding van de door het hoofdbestuur te behandelen zaken en de uitvoering van de besluiten van het hoofdbestuur en van de algemene vergadering, met de regeling der propaganda en de behandeling van de organisatorische aangelegenheden volgens de algemene besluiten, door het hoofdbestuur genomen. Voorts is het dagelijks bestuur belast met al die taken van het hoofdbestuur waarvan het hoofdbestuur de uitvoering aan het dagelijks bestuur heeft gedelegeerd.

3. Het hoofdbestuur toetst het beleid van het dagelijks bestuur op organisatorisch en politiek gebied.

4. De partij wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door twee leden van het dagelijks bestuur, onder welke in elk geval de voorzitter, een ondervoorzitter, de penningmeester of de algemeen secretaris, indien deze functionaris niet is aangesteld ingevolge artikel 18.7. Indien deze functionaris wel is aangesteld ingevolge artikel 18.7, dan kan hij te zamen met de voorzitter, een ondervoorzitter of de penningmeester de partij in en buiten rechte vertegenwoordigen.

Artikel 20

Bij huishoudelijk reglement en verdere bijzondere reglementen die overkomstig art. 17 zijn vastgesteld, kunnen andere partijorganen worden ingesteld en kunnen hun samenstelling en bevoegdheden worden geregeld.

Geldmiddelen en boekjaar

Artikel 21

1. De geldmiddelen der partij bestaan uit:
 - a. de contributies;
 - b. giften, bijdragen, legaten, enz.;
 - c. renten van eigendommen;
 - d. opbrengsten van publikaties en abonnementsgelden;
 - e. toevallige baten.
2. De penningmeester is belast met het geldelijk beheer van de partij en doet in de jaarlijkse algemene vergadering rekening en verantwoording van zijn beheer.
3. Bij de behandeling dezer rekening en verantwoording wordt de algemene vergadering voorgelicht door een commissie van 3 leden van de partij, die met hun plaatsvervangers door de algemene vergadering telkens voor één jaar worden aangewezen. De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt tot décharge van de penningmeester.

Artikel 22

Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Slotbepalingen

Artikel 23

Zij die overigens het recht hebben vergaderingen van de partij of haar organen bij te wonen, worden niet tot de vergaderingen toegelaten, indien en voor zover daarin een kandidatuur wordt besproken, waarbij zij, hun echtgenoot of hun bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad betrokken zijn, behoudens in de bij besluit van de algemene vergadering vastgestelde reglementen gemaakte uitzonderingen.

Artikel 24

1. Voorstellen tot wijziging van de statuten of van het huishoudelijk reglement kunnen alleen dan in behandeling worden genomen, wanneer zij in de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering zijn vermeld.
2. Wijziging van de statuten vereist een meerderheid van $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte geldige stemmen.
3. Wijziging in de statuten treedt eerst in werking nadat de Koninklijke goedkeuring is verkregen.

Artikel 25

1. In alle gevallen, waarin door de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen niet is voorzien, beslist het hoofdbestuur, als het de gehele partij betreft en de algemene vergadering niet bijeen is.

2. In spoedeisende gevallen beslist het dagelijks bestuur, dat van zijn beslissing in de eerstvolgende hoofdbestuursvergadering mededeling doet.
3. Wanneer een bepaling van de statuten, het huishoudelijk reglement of van andere reglementen aanleiding geeft tot meer dan één uitlegging, zal de uitlegging van het hoofdbestuur bindend zijn voor de partij en haar leden, tenzij later de algemene vergadering een andere uitlegging geeft, in welk geval alle handelingen en besluiten, overeenkomstig de uitlegging van het hoofdbestuur verricht en genomen vóór het besluit der algemene vergadering, hun rechtskracht behouden, wordende de uitlegging door het hoofdbestuur tot het tijdstip van het besluit der algemene vergadering beschouwd te zijn opgenomen in de statuten, het huishoudelijk reglement of de andere reglementen der partij.

Artikel 26

1. Een besluit tot ontbinding van de partij kan slechts genomen worden door de algemene vergadering der partij in een daartoe wettig opgeroepen vergadering, die ten minste 8 weken tevoren moet worden uitgeschreven met uiteenzetting van de redenen, die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid.
2. Een besluit tot ontbinding vereist een meerderheid van $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte geldige stemmen.
3. Een afschrift van de oproep tot deze vergadering wordt aan alle leden der afdelingsbesturen persoonlijk gezonden.

Artikel 27

Bij ontbinding der partij geschiedt de liquidatie door het hoofdbestuur, met inachtneming van art. 1702 van het Burgerlijk Wetboek. Aan de bezittingen der partij, voor zover niet nodig voor betaling der schulden, geeft het ontbindingsbesluit een met het doel der partij strokende bestemming.

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 5 juni 1951 nr. 26; laatste wijzigingen goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 2 oktober 1975 nr. 79.